

Verdwenen buitenplaatsen in onze buurt

Buiten de westelijke stadsgracht aan de zuidzijde van de Zijlweg kende Haarlem twee buitenplaatsen: Nijverveld en Rosehaghe. De neoclassicistische enorme villa van Nijverveld I moet direct achter het huidige adres Zijlweg 64 hebben gestaan. De uit 1885 daterende villa Rosehaghe stond aan Hoofmanstraat 17 op de hoek met de Kopstraat waar nu het speelterreintje is.

Grootindustrieel en textielabriekseigenaar Prévinaire Sr. had honderden arbeiders in dienst en kocht in 1839 negen percelen grond van 5 hectare groot van ene G. Feije. Deze grond tussen de Zijlweg en de Brouwersvaart omvatte een huis met stallingen voor paarden en hoornvee, een koetshuis, een boerderij, weide, bos en tuingrond. Nagenoeg gelijktijdig verwierf Prévinaire enkele westelijker gelegen percelen, waarvan een deel al gauw moest worden afgestaan ten behoeve van de aan te leggen spoorweg. Mochten er al vragen zijn of het zuidelijk gedeelte van de Zijlweg tot het Garenkokerskwartier behoort, dan ligt het antwoord bij de eigendomsaktes van Prévinaire.

Nijverveld I

Prévinaire liet rond 1840 een enorm vierkant huis bouwen met een kolossale zuilengalerij en een bordes. Behalve een nieuw huis, verscheen er ook een fraaie parkaanleg op de voormalige tuin- en weidegronden. Wat er aan bos was, zal zo veel mogelijk gespaard zijn, maar kaarten laten zien dat al vóór 1849 ten zuiden van het huis een waterpartij is aangelegd en dat er tevens een 'natuurlijk' slingerend waterloopje vanaf de Brouwersvaart is toegevoegd. In 1885 is het huis, nadat het een tijdje in de verkoop had gestaan, gesloopt. Zoon Prévinaire Jr. en zijn schoonzoon Ch. F. Van de Poll vormden samen het bestuur van de tot Haarlemsche Katoen Maatschappij omgedoopte 'de Garenklos' en zagen dat op het terrein rondom de huidige Ruychaverstraat rond 1890 inmiddels een woonwijkje was verzezen. Centraal tussen de Langendijkstraat en Schermerstraat, iets zuidelijker dan waar een halve eeuw eerder Nijverveld I stond, werd opnieuw een huis

(Nijverveld II) gebouwd dat nooit door Prévinaire, maar wel door Van de Poll werd bewoond.

Rosehaghe

In 1885 werd villa Rosehaghe opgeleverd. Nagenoeg tegelijk met de oplevering van Nijverveld II. Gezien dezelfde kruisvormige plattegrond en hetzelfde tijdspad gaat men ervan uit dat beide villa's zijn ontworpen door architect Simon Roog. Hij was namelijk degene die namens zijn principalen in 1884 de aanbesteding deed. Bovendien leverde hij in 1885 aan de Zijlweg een paar panden op. De sobere tweelaagse neorenaissancevilla noemen we voor het gemak nu 'Villa Rosehaghe' naar de wijk die pas zo genoemd werd omdat Van de Polls tennisbaan naast een rozentuin lag, precies in de tuinwijk die vanaf 1920 bebouwd is door architect Han van Loghem. Net zo makkelijk is de naam Rosehaghe een eerbetoon aan gemeenteadviseur plantsoenen en tuinarchitect A.L. Springer. Feit is dat het huis medio 1994 pas is gesloopt. De ruimte is sinds 1998 opgevuld met een overhoeks blokje woningen en een kinderspeelplaats.

Frits Niemeijer, historisch-geograaf en Garenkoker van 1951 tot circa 1975 publiceerde een artikel over verdwenen buitenhuizen in de oktober-editie van Vitruvius, het onafhankelijk vaktijdschrift voor archeologie, cultuurlandschap en monumentenzorg. Het bovenstaande artikel is onze bewerking van zijn artikel. Frits zal de Garenkoker en onze website met regelmaat voorzien van historische feitjes en weetjes over onze buurt.

Redactie Filis: René van Stekelenborg, Linda Troost, Niek van Noppen, Rianne Wijnhoven, Daniëlle Overmars, Sameke Viam, Frits Niemeijer en Maarten Mosselman. Buurtcoöperatie Duurzaam Garenkokerskwartier.nl en in-fo@duurzaamgarenkokerskwartier.nl. Het Zelftje: www.hetzelftje.nl en info@hetzelftje.nl.

Voor kleine kunstenaars

Op de Zijlweg 58 is sinds 2019 de Kleine Academie gevestigd. In het 'schooltje' krijgen voornamelijk kinderen les in onder meer tekenen, schilderen en dansen. "We willen kinderen laten genieten van de schoonheid om hen heen, de rijkdom van de kunst en het wonder van het maken", aldus oprichters Pijke Ileri en zijn vrouw Maartje Lammers.

Buurtbewoners Pijke en Maartje zijn afgestudeerd aan de Hogeschool voor de Kunsten in Amsterdam. Ze besloten zelf een academie te starten voor jonge kunstenaars. Het liefst wilden ze wonen en lesgeven op dezelfde plek. Na een zwerftocht door Haarlem belandden ze op de Zijlweg.

Een volwaardig schooltje

"In een paar jaar tijd zijn we van enkele lessen per week gegroeid naar een volwaardig schooltje," vertelt Pijke. "Met onze collega's (vrienden van de academie), ontvangen we inmiddels zo'n 200 kinderen per week en enkele volwassenen."

Alternatief voor het beeldscherm

Ouders uit de wijk blijken enthousiast over de aanpak van de Kleine Academie. Pijke: "Ze zeggen vaak dat ze het fijn vinden dat hun kinderen iets doen met creativiteit en ambacht, tegenover de verleiding van de

beeldschermen. We laten kinderen hun eigen onderzoek doen. Plezier, verwondering en ontdekking staan centraal."

Tijden van crisis

In het voorjaar moest de Kleine Academie de deuren sluiten vanwege de coronacrisis. "Nu zijn we gelukkig alweer een hele tijd open," vertelt Pijke. "Ook voor het enkele groepje volwassenen op de maandagmiddag. Kinderen uit de wijk kunnen zich gewoon aanmelden."

Creatief met je kroost

Wilt u uw kinderen thuis creatief vermaken? Of wilt uzelf aan de slag? Pijke en Maartje hebben tips.

- Tekenen elke dag wat je hebt meegemaakt.
- Tekenen de dingen na die je mooi vindt. Begin klein, bijvoorbeeld je kopje koffie of je lievelingsknuffel.

Meer informatie: dekleineacademie.com.

Even voorstellen: Frank van de Peppel

Sinds 2007 wonen mijn vrouw Evelyne, onze drie dochters en ik met veel plezier in het Garenkokerskwartier. Ik werk bij KLM als manager in het Operations Control Centre. We zijn al heel lang lid van de Buurtcoöperatie en hebben aan diverse duurzaamheidsinitiatieven mee gedaan. In 2013 hebben we via de coöperatie en Hoom zonnepanelen geplaatst en de gevel geïsoleerd. Daarna nog het dak en de kelder; nu is ons huis uit 1895 behoorlijk goed geïsoleerd. In de Buurtcoöperatie wil ik me inzetten voor verbinding tussen bewoners en ondernemers, om deze wijk nog mooier en prettiger te maken voor iedereen.

Beauty 4 you

Sylvia Koopman woont 15 jaar in onze buurt en heeft al 10 jaar haar schoonheidssalon *Beauty 4 You* aan huis in de Duvenvoordestraat, in onze leuke en diverse buurt. "In mijn salon neem ik echt de tijd voor mensen zodat er van begin tot eind een sfeer is van totale ontspanning en rust. We vergeten in de hectiek van alledag hoe belangrijk een moment voor jezelf is."

"De persoonlijke aandacht staat voorop, want het liefste wil ik voor de mensen zorgen. Naast een bakje koffie/thee met iets lekkers is er altijd tijd voor een lach en een traan, gezelligheid en een praatje. Het is belangrijk dat er een goede klik is. Mensen moeten zich op hun gemak voelen. Ik kom heel dicht bij hen in de buurt (aura) en raak hen aan. Dat moet prettig voelen!

Door de jaren heen heb ik veel opleidingen gedaan om bij te blijven, inclusief opleidingen orthomoleculaire voeding en voedingssupplementen omdat ik ervan overtuigd ben dat goede voeding te maken heeft met hoe je je voelt en hoe je huid eruit ziet. In januari begin ik met de opleiding kruidengeneeskunde. Ook met het doel om meer te weten over hoe goed wij ons voelen en hoe ons innerlijk en uiterlijk met elkaar verbonden zijn. Ik zoek voortdurend naar nieuwe inzichten en uitdagingen."

Wat maakt Beauty 4 You anders?

"Ik heb diverse huidverbeteringsbehandelingen altijd afgestemd op de huid van degene die behandeld wordt. Ik krijg er altijd een kick van als ik zie dat de huid opknapt en de mensen blij en gelukkig naar huis gaan. Maar ook als mensen zich heerlijk kunnen ontspannen en van mijn massage genieten. Even het momentje van rust kunnen voelen!"

Hoe kunnen we deze winter ons lichaam en onze huid goed en gezond houden?

"Het gure winterweer kan je huid behoorlijk uit balans brengen. Talg en zweet zijn – hoe vies dat misschien klinkt – de beste vrienden van je huid in de winter. Ze dienen als beschermlaagje. Je huid wordt droog en gevoelig voor irritaties. Een volle dagcrème biedt comfort. Kies altijd voor een crème of balsem, die hebben een wat rijkere structuur. Wees voorzichtig met scrubben. Teveel scrubben maakt de huid droger.

Voor de 'body' zeg ik borstelen zodat de droge huidschilfers eraf geborsteld worden en de huid zichzelf kan herstellen. Huid is als leer en gaat glanzen van het borstelen.

Goede vetten voor de huid in de winter zijn een must! Vette vis, olijfolie, lijnzaad en noten zitten boordevol omega-3-vetten en zijn supergezond voor het lichaam en de huid. Omega-3-vetten ondersteunen je huid van binnenuit. Ze helpen mee het natuurlijke beschermlaagje sterk te houden en geven je huid haar gezonde glans terug."

Heb je nog tips voor de feestdagen?

"Creëer een positieve mindset. Straal van binnen, dan straal je ook van buiten! Haal de positiviteit in je naar boven en vergeet even alle narigheid, stress en het gedoe om je heen. Misschien kost het je moeite en zijn de feestdagen minder leuk, heel begrijpelijk dit jaar, maar probeer het in elk geval. Met een positieve mind bekijk je alles veel rooskleuriger en dat straal je dan ook uit. Kleed je mooi aan en maak jezelf mooi. En wees vooral trots op jezelf."

Kennismakingskorting

Wie voor het eerst in mijn salon een behandeling boekt, die krijgt in januari/februari 2021 10 euro korting op een gezichtsbehandeling en 5 euro korting op een pedicurebehandeling. Ga naar www.beauty4youhaarlem.nl.

Sylvia Koopman

Buurtinitiatieven en jij

Omdat we initiatieven graag steunen en bekostigen, maar elke financiële bijdrage heel welkom is, heeft de buurtcoöperatie je steun hard nodig. Als lid betaal je 15 euro per jaar. Daar doen we leuke dingen mee. Meld je aan op www.garenkokerskwartier.nl/buurtcooperatie of stuur een mailtje naar info@duurzaamgarenkokerskwartier.nl. We doen en organiseren van alles voor de buurt, onder andere:

- we isoleren en verduurzamen huizen en maken ze aardgasvrij
- we vergroenen de wijk met geveltuintjes,

nieuwe bomen en bloembakken.

- we organiseren (normaliter) de maandelijkse borrel en jaarlijkse nieuwjaarsborrel, de kerstboom op de kade en activiteiten in het Seinwezen
- we verzorgen deze wijkkrant, de nieuwsbrief, de website en een community van de buurt op Facebook.
- we sponsoren de kerststerren Zijlweg, samen met de ondernemers.

Fijne feestdagen en alvast de allerbeste wensen beste Garenkokers. We verwelkomen u graag als lid! Op naar 2021!

De wijkschouw online

Na de eerste oproep in oktober 2019 voor een Wijkschouw Garenkokerskwartier hebben zo'n 15 bewoners meldingen gedaan. Vanwege de coronacrisis moest de 'straatversie' van de wijkschouw meerdere malen worden uitgesteld. Uiteindelijk hebben Moira Faber (wijkverbinder) en Machiel Bom (regisseur openbare ruimte) van de gemeente Haarlem op 19 november 2020 de meldingen online doorgenomen met Niek van Noppen, namens de Buurtcoöperatie.

Belangrijkste punten:

- Speelruimte voor kinderen – gemeente checkt of capaciteit wel voldoende is.
- Bestrating – veel slechte plekken, o.a. Duvenvoordestraat, Nic. v.d. Laanstraat, Coltermanstraat; gemeente voert nog dit jaar een nieuwe inspectie uit.

- Ruimte voor fietsenrekken – lijkt onvoldoende, gemeente start een pilot (niet in onze wijk) om P-plekken auto's op te heffen ten gunste van fietsen.
- Vrije doorgang stoepen – zal beter worden bij meer stallingsruimte voor fietsen.
- Verkeersveiligheid/te hard rijden – objectief gezien wordt er niet te hard gereden; Handhaving gaat extra controleren op tijden dat kinderen naar school worden gebracht.
- Diverse andere meldingen – blijf 'kleine' zaken melden aan de gemeente, zoals afval, verweerde fietsen, straatnaambordjes, losse stoeptegels. Ga naar www.haarlem.nl/melding-doen. Deze wijkschouw heeft de gemelde problemen niet allemaal opgelost, maar ze zijn nu ieder geval bekend bij de gemeente.

• DUURZAAM GARENKOKERSKWARTIER

Stralend rendement

Het verduurzamen van een huis is een vak apart. Zet twee deskundigen bij elkaar en je krijgt drie verschillende adviezen. Alleen over zonnepanelen is iedereen het eens. Zolang er geen verhuisplannen zijn en er wat geld over is, heeft het altijd zin.

Ik heb uitgerekend wat de zonnepanelen op ons dak opleveren. Voor het laten monteren van zeven panelen waren we 2840 euro kwijt. Het levert jaarlijks een besparing op van 400 euro.

De zonnepanelen leveren zo een jaarlijks rendement op van 14%. Zet dat af tegen een spaarrekening (0,1%) of extra hypotheekaflossing (zeg, 3%) en de keuze is snel gemaakt. De terugvergoeding zal in de toekomst versoberd worden, maar dit rendement biedt ruim voldoende buffers om dat op te vangen.

Aanleggen bleek ook verrassend weinig gedoe. Bijdragen aan verduurzaming van de

wijk én er tegelijk financieel op vooruit gaan: wie wil dat nou niet?

Update Buurtonderhoudsplan

Dit jaar hebben we meegeholpen met de landelijke actie Regeling Reductie Energieverbruik (RRE), waar de gemeente Haarlem ook op heeft ingeschreven. Onze energiecoaches hebben ruim 20 adviesgesprekken gevoerd met bewoners uit de wijk. Komend jaar komt er een vervolg op die regeling, de RREW, die ook bedoeld is voor huurwoningen. De gemeente Haarlem doet ook mee met een collectieve inkoopactie voor isolatie. De actie loopt van 1 december 2020 tot 28 februari 2021. Ga voor meer informatie naar: www.duurzaambouwloket.nl/inkoopactie-woningisolatie.

Verder zoeken we nog 2 buurtbewoners die willen meedoen met de pilot aardgasvrij. Meer info: www.garenkokerskwartier.nl/buurtonderhoudsplan voor meer info.

Good ol' times zullen terugkeren

Het Seinwezen en het Garenkokerskwartier hebben al meer dan 21 jaar een heel mooie relatie. Soms innig en frequent, dan weer kabbelend en incidenteel. Ik herinner me buurtfeesten die begonnen met spelletjes in de buurt, en eindigden bij ons op het terrein. Zoals die keer dat het rad van fortuin ervoor zorgde dat de meest exclusieve buurtcadeaus van eigenaar wisselden. Die keer kwam ook een legendarische intermezzo-band optreden, samengesteld uit jongeren uit de buurt. Het organisatiecomité was op zijn zachtst gezegd 'not amused'. Want de jongeren brachten liedjes ten gehore van eigen makelij; een eigen sound van rauwe grunge, gecombineerd met ruige punk, afgelakt met knoerharde rock. Na twee nummers werden vriendelijk verzocht het podium te verlaten. Maar ook waren er die keren dat we lange tafels op het plein hadden met aan elke tafel een eigen kok. Van te voren kon je je als gast of kok intekenen. En minimaal één ding werd wel duidelijk - onze buurt herbergt een grote hoeveelheid creatieve Jamie Olivers. Onvergetelijk zijn de straatvoetbaltoernooien.

Drie (of alweer vier?) jaar geleden hadden we vluchtelingen uit de Koepel uitgenodigd met een team te komen. We hebben de heren 'internationals' geregeld op het hart gedrukt dat het een amateurtoernooi was. Maar er werd met passie gevoetbald. De vluchtelingen hadden gewonnen en schonken de prijs aan de jongste deelnemer van een van de andere teams. Had er een camera bij gestaan met de zoetgevooidde stem van Mart Smeets en het was een sport-hit op TV geweest.

Ja, ik weet het. Allemaal uit de oude doos. En dit jaar slaan we over. Dus we kijken vooruit. En dan weet ik zeker dat er weer de meest mooie momenten komen. In de tussentijd is het Seinwezen nog gewoon open voor bijeenkomsten (met beperkte aantallen mensen) en zijn er nog ruimtes te huur. Interesse? Neem contact op met Antoinette: a.kleinhaarhuis@stads-herstelamsterdam.nl

Wil je als buurtgenoot deelgenoot worden van een diversiteit aan sociale ondernemers, laat het weten via www.stichtingstadsgarage.nl. Baud Schoenmaeckers, huurder